

רקע לכתיבת השיר

בשנת 1974 התקיימו בישראל שתי תחרויות שאורגנו על ידי חברות מסחריות גדולות: "שלום על ישראל"-תחרות ציורים שאורגנה על ידי חברת הדלק "סונול", ותחרות "שירו שיר שלום" שאורגנה על ידי חברת חוגלה. בשנת 1974 יצא לאור הספר "השלום שלי" בעריכת אוריאל אופק. הספר הינו שילוב של תוצרי הילדים לשתי התחרויות: ציורים ושירים של ילדי ישראל בנושא השלום. אחד השירים בספר הוא "קופסת צבעים" אשר נכתב על ידי טלי שורק, בת 13 בעת כתיבת השיר, מבאר שבע. לשיר שלושה לחנים. הלחן הוותיק ביותר נכתב על ידי המלחין שלמה בר שירה. תווים של השיר פורסמו בעיתון "דבר לילדים" הלחן השני נכתב על ידי המלחין ראובן גבירץ ובוצע על ידי להקת הגבעטרון. המלחין קובי אושרת הלחין את השיר לקראת טקס קבלת פרס נובל לשלום, בשנת 1994. השיר בוצע על ידי הזמרת עופרה חזה והרכב בנות מתוך מקהלת עפרוני. השיר בוצע בטקס בשפה האנגלית.

קישור לשיר בביצוע עופרה חזה

פעילות אוריינית

1. קראו את מילות השיר
2. אילו תחושות מעורר בכם השיר (עצב, שמחה, תקווה...) ספרו מה בשיר עורר רגש זה
3. השיר מדבר על "צבעים קרים" לעומת "צבעים חמים". השלימו בטבלה שלפניכם את חלוקת הצבעים לפי השיר

צבעים חמים	צבעים קרים
כתום, _____, תכול, _____	אדום, _____, לבן, _____

4. מה תפקידם של הצבעים הקרים בשיר? מה תפקידם של הצבעים החמים? (לחצו להסבר על תורת הצבעים)
5. ספרו איזה צבע אתם אוהבים במיוחד ומדוע?
6. נסו למצוא צבע יוצא דופן בבית הראשון ובבית השני. מהו? מדוע הינו יוצא דופן? מה נוכל ללמוד מכך?
7. על פי השיר מהם צבעי ה"שלום"?
8. מהם צבעי ה"שלום" שלכם?
9. ציירו את "השלום" שלכם. הסבירו את בחירתכם
10. א. קראו את הרקע לכתיבת השיר (כפי שמופיע למעלה)
ב. בקישור המצורף תוכלו לצפות בביצוע השיר על ידי עופרה חזה ומקהלת העפרוני. הן שרו בטקס קבלת פרס נובל לשלום. צפו בסרטון וענו על השאלות לאורך הסרטון

<https://edpuzzle.com/assignments/5b0579ebb5c1cf407044769c/watch>

הסבר על האתר (יש להירשם לאתר. אופן הרישום פשוט ומהיר): [/https://edpuzzle.com](https://edpuzzle.com)

11. התחלקו לקבוצות. עצבו כרזה או לוגו למילה "שלוש". תוכלו לעשות זאת באמצעות תכנת Power Point. אפשר גם באמצעות אתר "Glogster" <http://edu.glogster.com/?ref=com> שלבו בכרזה צבעים חמים, קרים, ואת המילה "שלוש".
12. הציגו בפני הכתה את התוצר

פעילות מוזיקלית על השיר

ניתוח מוזיקלי של השיר

(על פי הביצוע באתר של קובי אושרת)

השיר כתוב בסולם רה מז'ור

לשיר פתיח וסיום בסגנון אתני עם נגיעות מזרחיות. ייתכן ופתיח זה מסמל את הקשר בין שני העמים

מבנה השיר : א = פזמון

קודה	א'	א	ב	א	ב	א	א	פתיח	מבנה
זמרת	זמרת+ מקהלה	זמרת +מקהלה	זמרת +מקהלה	מקהלה+ זמרת	זמרת	זמרת+מקהלה	מקהלה	זמרת	מבצעים
נגיעות אתניות		מודולציה בחצי טון	המקהלה מלווה בקולות גבוהים שמוסיפים אופטימיות		לאורך הבית חריגה מלודית - שימוש בפה וברה ♯ ובשורה האחרונה חוזרים לסולם	במילה "קרים" קיימת חריגות מלודית -פה ובמילה ♯ "חמים" חוזרים לצליל הטוניקה		נגיעות אתניות	הערות

פעילות להכרת השיר והלחן :

- כניסה לכתה כאשר השיר מושמע ברקע
- המורה תספר לתלמידים על הרקע והסיבות לכתיבת השיר
- על הרצפה מונחות כרטיסיות עם שמות הצבעים ותיאורם. (מצורפות דוגמאות בסוף הפעילות).
- התלמידים יאזינו לשיר פעם נוספת וימצאו את הקשר בין הכרטיסיות (עדיין יושבים)
- המורה תחלק את הכרטיסיות בין התלמידים. הכתה תאזין פעם נוספת לשיר כאשר התלמידים אשר ברשותם הכרטיסיות התואמות יקומו וירימו את הכרטיס המתאים.
- התלמידים יתרגלו שירה ונגינה (בחלילית או מטלופון) של סולם רה מז'ור. המורה תנגן את סולם רה מז'ור עם רה ופה ♯ טבעיים (בקר). המורה תעמוד על ההבדלים בין הסולמות. התלמידים יזהו את ההבדל בין הסולם המז'ורי לסולם עם השינויים. התלמידים יזהו את צליל הטוניקה וילמדו לזהות מתי המורה חוזרת אליו בנגינה או בשירה.
- המורה תיתן לשני ילדים נוספים כרטיסיה עם המילה "קרים" וכרטיסיה עם המילה "חמים"
- המורה תבקש מהילדים להאזין לשיר ולהרים את הכרטיס המתאים. הילדים יאזינו פעם נוספת וינסו לענות באיזו מילה מן השתיים הרגישו התרחקות מ"הבית" של השיר? מדוע לדעתכם דווקא במילה זו בחר המלחין להתרחק מן "הבית"?
- פעילות בתנועה במרחב עם השלטים ומטפחות על פי צבעי השיר.
- שירה משותפת של השיר במליאה.

השוואת ביצועים לשיר בלחן של קובי אושרת

לפניכם מספר קישורים לביצועים שונים לשיר "קופסת צבעים". האזינו לביצועים השונים. השלימו את טבלת ההשוואה בין הביצועים השונים תוך התייחסות למבצע (זמר, זמרת, הרכב קולי) ההרכב הכלי (קאמרי, תזמורת, סולן) אופי השיר ומספר הבתים. כמו כן התייחסו לביצוע האהוב עליכם וכתבו מדוע זהו הביצוע המועדף עליכם.

ביצוע	מי מבצע	הרכב כלי	אופי השיר	שפת ביצוע השיר	מבנה השיר
עופרה חזה ומקהלת העפרוני (1)					
רוני דלומי					
עופרה חזה ומקהלת העפרוני (2)					
מקהלת הבנות של בית הספר הקתולי בלונדון					

לחנים שונים לשיר: השוואת ביצועים

השיר "קופסת צבעים" זכה ללחנים שונים. האזינו לשיר בביצוע עופרה חזה בלחן של קובי אושרת האזינו לשיר בביצוע להקת הגבעטרון בלחן של ראובן גבירץ האזינו לשיר בביצוע של מקהלת הבנות של דרום פלורידה בלחן של [רנדל סטרופ \(Randall Stroop\)](#) השלימו את הטבלה שלפניכם. התייחסו ללחנים השונים. מהו הלחן המועדף עליכם? פרטו מדוע? כיצד משפיע הלחן על מילות השיר?

ביצוע	הרכב מבצעים ושפת הביצוע	הרכב כלים	מבנה השיר	אופי השיר
עופרה חזה (קובי אושרת)				
להקת הגבעטרון (ראובן גבירץ)				

פעילות העשרה:

השיר "קופסת צבעים" הינו שיר משאלה. כותבת השיר מביעה משאלה לשלום באמצעות צבע וציור. שיר נוסף המביע משאלה באופן דומה הינו שירה של אסתר ראב: "משאלות".

1. לפניכם מילות השיר "משאלות"-קראו אותן. השיר נכתב בשנת 1967 (בשנה זו הייתה מלחמת ששת הימים). הדובר בשיר מעלה רשימה של משאלות לחיות חיים שלווים ללא מלחמות. היכנסו [לקישור](#) והאזינו לשיר

אָנִי רוֹצֶה עֵצִים יְפִים
וְלֹא מְלַחְמוֹת!
וְכִתְנֹת פְּסִים
וְלֹא מְדֵי צָבָא
לְכֹל יִקְרִי
אָנִי רוֹצֶה גֶשֶׁם
וְתִלְמִים מוֹרִיקִים
וּבְתִים מְלֵאִים
תִּינוּקוֹת
לוּחַ - בְּרִיתוֹת
וְ"כֹכֵר הָאֲחוּה"
וְרַעַם וּבְרָק -
בְּשָׁמַיִם
וְגִשְׁמֵי בְרָכָה
עַל הָאֲדָמָה
וְכֹרֶם וְרֹד
בְּנִקְיָקִים ;
וְאַצְטְרוּבָלִים
עַל מִצְעֵי רִיחָנִי
שֶׁל מְחֻטִּים
תַּחַת אָרְנִים;

וְצֹהֲלֹת בִּלְבוּלִים
בְּעֵלוֹת פְּרֻדְסִים
וּמְפָרְשֵׁי - שְׁלוֹם
עַל יַם הַתִּיכוֹן;
וְ"תִמְרוֹן סֹתוֹ"
שֶׁל כְּרִיזְנֻטְמוֹת
לְבָנוֹת
בְּגַנִּים
וְכִדּוּרִים אֲדוּמִים
מְתַגְלָגְלִים
בְּשִׁבְלִים
וְשִׁרוּלֵי תִינוּק
מְאוֹתֵתִים שְׁלוּה-
עַל הַחֶבֶל...

מילון

תלמים מוריקים : חריץ שנחרש באדמה והופך ירוק
לוח בריתות : הסכם שיתוף פעולה

כיכר אחווה : מקום בו מתקיימות פגישות שלום

נקיקים : סדקים באדמה

עלות (עלווה) : העלים המכסים את העץ

תמרון : אימון צבאי

מאותתים : מסמנים

2. מה מבקשת הדוברת בשיר? למה היא מתנגדת?

3. תנו דוגמאות מתוך השיר למשאלה של הדוברת מהטבע?

4. בוודאי גם לכם ישנה רשימת משאלות. ערכו רשימת של משאלות. כתבו ליד כל משאלה האם היא ניתנת להגשמה או שאולי היא תישאר משאלה?

5. חברו שיר קצר המורכב מרשימת המשאלות שלכם. התחילו אותו במשפט " אני רוצה....."

6. בקישור הבא תוכלו לצפות בציורי ילדים בעקבות השיר. התבוננו בסרטון. הוסיפו ציור משלכם.

מקור: [אתר בית הספר "אמירים- כפר ורדים"](#).

נספח :

טבלה לפעילות הכרות עם השיר. שמות הצבעים ותיאורם

אדום	דם הפצועים
שחור	אבלות יתומים
לבן	פני המתים
צהוב	חולות לוחטים
כתום	שמחת החיים
ירוק	לבלוב ופריחה
תכול	שמיים בהירים
ורוד	חלום ומנוחה